

Olsztyn, 28 lutego 2018 r.

PS-VI.431.1.3.2018.AP

Pani Ewa Karpowicz
Dyrektor
Rodzinnego Domu Dziecka nr 2
w Olsztynie z siedzibą w Dywitach
ul. Olsztyńska 20a
11-001 Dywity

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-VI.0030.13.2018 z dnia 11 stycznia 2018 roku /**akta kontroli str. 1/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Pastuła Agnieszka - główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
 2. Izabela Chowańska - główny specjalista,
- przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Rodzinnym Domu Dziecka nr 2 w Olsztynie z siedzibą w Dywitach. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 17 stycznia 2018 r. i zakończono w dniu 19 stycznia 2018 r. Przedmiotem kontroli była ocena stanu przestrzegania praw dziecka, w świetle przepisów:
- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2017 poz. 697 ze zm.), zwanej dalej ustawą,
 - Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720), zwanego dalej rozporządzeniem.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto skrótów:

1. Placówka / Dom – co oznacza: Rodzinny Dom Dziecka nr 2 w Olsztynie z siedzibą w Dywitach, ul. Olsztyńska 20a, 11- 001 Dywity.
2. Dyrektor / Dyrektor Placówki / Dyrektor Domu – co oznacza: dyrektora Rodzinnego Domu Dziecka nr 2 w Olsztynie z siedzibą w Dywitach, panią Ewę Karpowicz,
3. Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Rodzinnego Domu Dziecka nr 2 w Olsztynie z siedzibą w Dywitach.
4. Statut – co oznacza: Statut Rodzinnego Domu Dziecka nr 2 w Olsztynie z siedzibą w Dywitach.
5. Regulamin kieszonkowego – co oznacza: Regulamin kieszonkowego Rodzinnego Domu Dziecka nr 2 w Olsztynie z siedzibą w Dywitach.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2017 r. do dnia jej zakończenia i przeprowadzono ją w obecności pani Ewy Karpowicz – prowadzącej Dom, w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji oraz informacje przekazane bezpośrednio

przez ww., a także przez wychowanków Domu. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez kontrolowaną jednostkę.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

1. Ustalenia dotyczące organizacji Placówki:

Rodzinny Dom Dziecka nr 2 w Olsztynie z siedzibą w Dywitach jest publiczną całodobową placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego, przeznaczoną dla 8 wychowanków, prowadzoną przez Miasto Olsztyn.

W dniu podjęcia czynności kontrolnych w placówce przebywało 6 wychowanków w wieku:

- ██████████ - 19 lat,
- ██████████ - 17 lat,
- ██████████ - 16 lat,
- ██████████ - 14 lat,
- ██████████ - 12 lat,
- ██████████ - 10 lat.

Dokumentem regulującym pracę Domu jest *Regulamin Organizacyjny Rodzinnego Domu Dziecka nr 2 w Olsztynie z siedzibą w Dywitach* oraz *Statut Rodzinnego Domu Dziecka nr 2 w Olsztynie z siedzibą w Dywitach* /akta kontroli str. 3-22/.

2. Ustalenia dotyczące przestrzegania w Placówce praw dziecka:

W ramach postępowania kontrolnego przeprowadzono indywidualne rozmowy z obecnymi w Domu wychowankami, na temat przestrzegania praw dziecka, ich pobytu oraz warunków, jakie oferuje Placówka. Rozmowy kierowane przeprowadzono z sześciorgiem wychowanków, w tym jednym pełnoletnim. Wyniki rozmów spisane zostały przez kontrolujących i stanowią /akta kontroli str. 23-58 /.

W grupie pytań dotyczących **prawa do wychowania w rodzinie**, rozumianego tu jako prawo do utrzymywania więzi i kontaktów z bliskimi żaden z wychowanków nie wskazał aby Placówka ograniczała mu kontakty z rodziną lub osobami bliskimi. Wszyscy wychowankowie wskazali, że bliscy mogą ich odwiedzać w Placówce.

W grupie pytań dotyczących **prawa do wyrażania własnych poglądów i przekonań**, rozumianych jako zapewnienie możliwości swobodnego wypowiedzania się, respektowanie prawa do swobody myśli, sumienia i wyznania, wszyscy wychowankowie wskazali, że mogą swobodnie wyrażać własne poglądy w sprawach ich dotyczących. Wszyscy stwierdzili także, że brane jest pod uwagę ich zdanie w kwestiach związanych z ich przyszłością.

W kategorii pytań dotyczących **prawa do ochrony przed przemocą, poniżającym traktowaniem, wyzyskiem i zaniedbaniem**, rozumianego jako zapewnienie ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdą, zaniedbaniem lub złym traktowaniem, kontrolujący podjęli kwestię stosowania kar i nagród, traktowania wychowanków, pomocy w rozwiązywaniu sporów. Wychowankowie stwierdzili, że zostali zapoznani z prawami i obowiązkami panującymi w Domu, wszyscy znają swoje

prawa i obowiązki oraz panujące w Domu zasady, albowiem często o tym wspólnie rozmawiają. Jako stosowane w Placówce kary wychowankowie wskazali czasowe ograniczenie oglądania telewizji, używania komputera, Xboxa, wyjście do pokoju na kilka minut, pisanie określoną liczbę tego samego zdania lub obniżenie kieszonkowego.

W katalogu najczęściej stosowanych nagród wychowankowie wymienili:

- podwyższenie kieszonkowego,
- dodatkowe wyjścia,
- nagrodę rzeczową,
- pochwałę słowną,
- dłuższe oglądanie telewizji,
- lub dłuższe używanie Xboxa.

Z przeprowadzonych rozmów wynika, że pięciu wychowankom nie zdarzyła się sytuacja aby poczuli się poniżeni bądź upokorzeni przez opiekunów. Jedno z dzieci natomiast poczuło się w ten sposób, kiedy zostało nazwane „klamcą”. Jak podaje dziecko, była to jednorazowe, następnie opowiedziało o tejże sytuacji. Powyższą sytuację kontrolujący wyjaśnili z Dyrektorem Domu, i udzielili instruktażu. Wszyscy stwierdzili, że „ciocia/mama” zawsze reaguje na użycie przemocy lub bójki pomiędzy wychowankami, a zapytani o to, czy i jak pomagają rozwiązywać spory i kłótnie pomiędzy wychowankami wskazali, że rozmawia z nimi, tłumaczy, omawia zaistniałą sytuację. Zapytani natomiast o pomoc w rozwiązywaniu sporów pomiędzy wychowankami a Dyrektorem Placówki wszyscy stwierdzili, że nie było takich sytuacji.

W grupie pytań dotyczących **prawa do godziwych warunków socjalnych**, rozumianego jako zapewnienie warunków i zasobów bytowych, zabezpieczenie w odzież, wyżywienie, środki higieny a także kwotę pieniężną do własnego dysponowania, wychowankowie nie zgłosili żadnych krytycznych uwag. Bardzo dobrze ocenili jakość i ilość wyżywienia, zabezpieczenie w odzież i obuwie. Wszyscy wychowankowie stwierdzili, że nie brakuje im kosmetyków czy środków higienicznych. Wychowankowie znają zasady przyznawania kwoty pieniężnej do własnego dysponowania (tzw. kieszonkowego), swobodnie mogą nią dysponować, otrzymują ją regularnie. Jeden z wychowanków poinformował zespół, że „kiedyś tylko wstrzymała mama, kiedy kupowałem np. papierosy”. Obecnie takie sytuacje nie mają miejsca. Wychowankowie wskazali też, że zarówno o wysokości kieszonkowego jak i jego ewentualnym obniżeniu decyduje głównie „ciocia/mama”, przy czym jest to z nimi omawiane. Ma to odzwierciedlenie w listach wypłat kieszonkowego i jest zgodne z Regulaminem Kieszonkowego.

W grupie pytań **dotyczących prawa do prywatności**, rozumianego jako zapewnienie ochrony przeciwko bezprawnej ingerencji w sferę rodzinnego i prywatnego życia dziecka, jego korespondencję, ochrony przeciw zamachom na jego honor i reputację, znalazły się między innymi pytania o kontrolę rzeczy osobistych, kontrolę korespondencji, sms-ów, poczty elektronicznej. Żaden z wychowanków nie wskazał na nieprawidłowości w tym zakresie. Wychowankowie wskazali, iż zwykle drzwi do ich pokoi są otwarte, jednak gdy są zamknięte to „ciocia/mama” zazwyczaj puka przed wejściem. Wychowankowie zgłosili natomiast, że ich szafki osobiste bywają kontrolowane ze względu na sprawdzanie porządku oraz jak podał jeden z wychowanków *wówczas kiedy jest zagrożenie*

posiadania narkotyków lub kiedy czuć alkohol.

W tej grupie praw pytano również o to, z kim dziecko może porozmawiać o swoich sprawach intymnych, osobistych. Wychowankowie wskazywali tu swoje najbliższe rodzeństwo, innych wychowanków, „ciocię/mamę” oraz męża pani Ewy Karpowicz pana [REDAKTOWANE]. Żadne z dzieci nie wskazało aby Dyrektor Placówki opowiadała niepowołanym osobom o ich sytuacji rodzinnej lub obraźliwie komentowała ich pochodzenie.

W grupie pytań dotyczących **prawa do informacji**, rozumianego jako zapewnienie dostępu do informacji i materiałów pochodzących z różnych źródeł, a w szczególności do tych, które mają na uwadze jego dobro, wychowankowie nie wskazali nieprawidłowości w jego realizacji. Wszyscy mają dostęp do prasy, mediów, książek, Internetu.

W grupie pytań dotyczących **prawa do nauki**, rozumianego jako zapewnienie dzieciom możliwości kształcenia na każdym poziomie oraz udzielania pomocy w nauce, wychowankowie nie wskazali na nieprawidłowości w jego realizacji. Wychowankowie Rodzinnego Domu Dziecka nr 2 w Olsztynie z siedzibą w Dywitach realizują obowiązek szkolny w:

- szkole podstawowej – 3 wychowanków,
- gimnazjum – 1 wychowanek,
- technikum – 1 wychowanek,
- liceum dla dorosłych przy WMZDZ – 1 wychowanek

Wszyscy stwierdzili, że uzyskują pomoc od „cioci/mamy” oraz jej męża pana [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] w codziennym odrabianiu lekcji gdy tylko jej potrzebują. Wychowankowie przyznali, że są wspierani w rozwijaniu ich zainteresowań, pasji i talentów. Pokazywana jest im różnorodność dóbr kultury i sportu z których mogą skorzystać i uczyć się jak aktywnie spędzać swój czas wolny.

W grupie pytań dotyczących **prawa do ochrony zdrowia**, rozumianego jako zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej, udzielanie koniecznej pomocy, zapewnienie dostępu do oświaty zdrowotnej i profilaktyki, wychowankowie nie wskazali nieprawidłowości w jego realizacji. Stwierdzili, że są dobrze „zaopiekowani” w trakcie choroby, wszystkie zalecenia lekarskie są realizowane. Jeden z wychowanków podał, iż „nie wie, ponieważ nie chorował”.

Dodatkowo wychowankowie zapytani zostali także o:

- prace, jakie wykonują w Placówce – wskazali na sprzątanie swoich pokoi, pomoc w domu poprzez pełnienie dyżurów, prace porządkowe w ogrodzie;
- spędzanie wolnego czasu – wychowankowie wymieniali co robią wspólnie w Placówce – grają w gry planszowe, xbox, wspólnie oglądają tv, chodzą na spacer, zimą - łyżwy, latem - rowery, rolki, jezioro, siatkówka. W okresie wakacji wychowankom są organizowane kolonie i obozy;
- możliwości pozostania w Placówce po osiągnięciu pełnoletności – dwóch wychowanków wskazało, że zostali zapoznani z warunkami, jakie trzeba spełniać aby pozostać w Placówce, przy czym jeden z nich osiągnął pełnoletność i kontynuuje naukę, drugi pełnoletność osiągnie w przyszłym roku. Pozostała czwórka dzieci ze względu na wiek, jeszcze nie wie.

Poza wyżej omówionymi zagadnieniami, wychowankowie nie zgłosili innych istotnych spraw lub problemów.

3. Pozostałe ustalenia

Ustalono, że w Rodzinnym Domu Dziecka nr 2 w Olsztynie z siedzibą w Dywitach prowadzi się dokumentację indywidualną dziecka, o której mowa w § 17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, to jest plany pomocy dziecku oraz regularnie wypełnia się karty pobytu.

W toku oględzin stwierdzono, że wychowankowie posiadają zindywidualizowane miejsca do spania i nauki. Wychowankom zapewniono także miejsce do przygotowywania posiłków oraz wspólną przestrzeń mieszkalną, stanowiącą miejsce spotkań i wypoczynku.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) od wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zap. WOJEWODY
WARMIŃSKO-CHEŁMŃSKIEGO
Izabela Chowańska
Kierownik Sekcji
Zastępca Dyrektora
Wydziału Pomocy Społecznej

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

GŁÓWNY SPECJALISTA
Pastuła
Agnieszka Pastuła

KIEROWNIK ODZIEŻU
Witold Wzięto

GŁÓWNY SPECJALISTA
Izabela Chowańska